AJÁNLÁSOK

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2010. április 26.)

a „Kulturális örökség és globális változás: új kihívás Európa számára" című közös kutatási programozási kezdeményezésről

(2010/238/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 181. cikkére,

mivel:

(1) A kulturális örökség a világ kulturális és természeti örökségének védelméről, illetve a szellemi kulturális örökség megőrzéséről szóló UNESCO-egyezmények [1] értelmében erősen veszélyeztetett örökség, és az elöregedés, a hátrányos környezeti feltételek és az emberi tevékenységek miatt számos kockázat fenyegeti.

(2) A kulturális örökség elemei a legtöbb európai polgár számára egyediek és pótolhatatlanok, úgy tárgyi formájukat – történelmi épületek, gyűjtemények, színhelyek és ingó tárgyak –, mint szellemi értéküket – történelem, kollektív emlékezet, identitás – tekintve.

(3) Az éghajlatváltozás, az egyéb környezeti változások, az emberi beavatkozás és a biztonságot fenyegető kockázatok együttes hatásai veszélyt jelentenek Európa kulturális örökségére. Az éghajlatváltozás különösen azzal is járhat, hogy a kulturális örökség elemei visszafordíthatatlanul megsérülnek vagy elvesznek veszélyeztetettségük, illetve koruk miatt. Ráadásul a természeti katasztrófák és a biztonsági kockázatok a kulturális örökségnek az európai városok és színhelyek szimbólumaiként és ikonjaiként ismert elemeit fizikai valójukban is fenyegetik.

(4) Összehangolt intézkedések szükségesek annak megakadályozása érdekében, hogy ezek az Európa kulturális örökségét fenyegető kockázatok együttesen visszafordíthatatlan károkat okozzanak.

(5) A Versenyképességi Tanács 2009. december 3-i ülésén elismerte, hogy a „Kulturális örökség, éghajlatváltozás és biztonság" (illetve későbbi címén a „Kulturális örökség és globális változás: új kihívás Európa számára") olyan terület, ahol a közös programozás jelentős hozzáadott értéket teremthet a kutatás területén folytatott jelenlegi, széttagolt tagállami erőfeszítésekhez képest. Ezért következtetéseket fogadott el, amelyekben elismerte, hogy a témát illetően közös programozási kezdeményezést kell indítani, és felkérte a Bizottságot arra, hogy vegyen részt ennek elkészítésében. A Tanács megerősítette továbbá, hogy a közös programozás folyamatát a tagállamok irányítják, a Bizottság pedig előmozdítóként vesz benne részt.

(6) A kulturális örökséggel és a globális éghajlatváltozással kapcsolatos kutatás közös programozása biztosíthatja az említett területen a kutatás összehangolását, és jelentős mértékben hozzájárulhat a kulturális örökség megőrzésére irányuló, teljes egészében működőképes európai kutatási térség létrehozásához, illetve az e területen folytatott kutatások kapcsán Európa vezető szerepének és versenyképességének megerősítéséhez.

(7) Az ebben az ajánlásban megállapított célok megvalósítása érdekében a tagállamoknak együtt kell működniük a Bizottsággal olyan lehetséges bizottsági kezdeményezések azonosításában, amelyek segítséget nyújthatnak a tagállamoknak a stratégiai kutatási menetrend kidolgozásában és végrehajtásában.

(8) Annak érdekében, hogy a Bizottság jelentést tudjon tenni az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, a tagállamoknak rendszeresen jelentést kell tenniük a Bizottságnak a közös programozási kezdeményezéssel kapcsolatosan elért eredményekről,

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

1. A tagállamokat ezen ajánlás arra ösztönzi, hogy dolgozzanak ki közös elképzelést arra vonatkozóan, hogy az uniós szintű kutatás területén folytatott együttműködés és koordináció hogyan segíthet a kulturális örökség minden formájának megőrzésében, biztonságának megtartásában és fenntartható hasznosításában.

2. A tagállamokat ezen ajánlás arra ösztönzi, hogy dolgozzanak ki stratégiai kutatási menetrendet, amely rögzíti a közép- és hosszú távú kutatási célokat és szükségleteket a kulturális örökség megőrzése és hasznosítása területén, tekintettel a globális változásokra. A stratégiai kutatási menetrendnek célszerű tartalmaznia egy olyan végrehajtási tervet, amely megállapítja a prioritásokat és a határidőket, és pontosan meghatározza a végrehajtáshoz szükséges fellépéseket, eszközöket és forrásokat.

3. A tagállamokat ezen ajánlás arra ösztönzi, hogy a stratégiai kutatási menetrendbe és a végrehajtási tervbe építsék be a következő intézkedéseket:

[1] A „tárgyi és a szellemi kulturális örökség" fogalommeghatározását lásd: az UNESCO egyezménye a világ kulturális és természeti örökségének védelméről, Párizs, 1972. november 16.; az UNESCO egyezménye a szellemi kulturális örökség védelméről, Párizs, 2003. október 17.

a) a vonatkozó nemzeti programokkal és kutatási tevékenységekkel kapcsolatos információk meghatározása és megosztása;

b) a közös előrejelzések és technológiaértékelési kapacitások megerősítése, különösen a globális változás által a kulturális örökség elemeire tett hatás és a megelőző és megőrző válaszok tekintetében;

c) az információk, az erőforrások, a bevált gyakorlatok, a módszerek és az iránymutatások megosztása;

d) azon területek vagy kutatási tevékenységek meghatározása, amelyek esetében az összehangolás, a közös ajánlati felhívások vagy pedig az erőforrások összevonása előnyösek lehetnek;

e) a d) pontban említett területeken folytatandó közös kutatás szabályainak meghatározása;

f) a látogatók és a fogyasztók változó igényeinek figyelembevétele a kulturális örökséggel kapcsolatos kutatási programok célkitűzéseinek meghatározásakor;

g) adott esetben a meglévő kutatási infrastruktúrák megosztása vagy új eszközöknek – pl. összehangolt adatbankoknak vagy az állagromlási folyamatok vizsgálati modelljeinek – a kialakítása;

h) a jobb együttműködés ösztönzése az állami és a magánszektor között, továbbá nyílt innováció a kulturális örökséggel foglalkozó egyes kutatási tevékenységek és magánszektorbeli ágazatok között; ideértve az idegenforgalmat, továbbá a színhelyek, az épületek vagy a tájak fenntartható kezelését, megépítését vagy újjáépítését és a kapcsolódó üzleti szolgáltatásokat;

i) a tudás, az innováció és az interdiszciplináris módszertani megközelítések exportálása és terjesztése;

j) hálózatok létrehozása a kulturális örökség kutatásával foglalkozó központok között.

4. A tagállamokat ezen ajánlás arra ösztönzi, hogy hozzanak létre a kulturális örökség és a globális változás területén közös irányítási struktúrát, amelynek feladata az együttműködésre és a koordinációra vonatkozó közös feltételek, szabályok és eljárások megállapítása, valamint a stratégiai kutatási menetrend végrehajtásának nyomon követése.

5. A tagállamokat ezen ajánlás arra ösztönzi, hogy hajtsák végre közösen a stratégiai kutatási menetrendet, többek között nemzeti kutatási programjaik vagy más nemzeti kutatási tevékenységek útján.

6. A tagállamokat ezen ajánlás arra ösztönzi, hogy működjenek együtt a Bizottsággal olyan lehetséges bizottsági kezdeményezések feltérképezése érdekében, amelyek segítséget nyújthatnak a tagállamoknak a stratégiai kutatási menetrend kidolgozásában és végrehajtásában, továbbá a közös programoknak az e területet érintő egyéb uniós kezdeményezésekkel való összehangolásában.

7. A tagállamokat ezen ajánlás arra ösztönzi, hogy rendszeresen tegyenek jelentést a Bizottságnak a közös programozási kezdeményezéssel kapcsolatosan elért eredményekről.

Kelt Brüsszelben, 2010. április 26-án.

a Bizottság részéről

Máire GEOGHEGAN-QUINN

a Bizottság tagja